

FIGUREN RONDOM KONINGIN WILHELMINA

Prins Hendrik

Het maken van vergelijkingen is een moeilijk werk. Zoo licht begaat men daarbij fouten en wordt de billijkheid uit het oog verloren.

Wie een vergelijking maakt tusschen de enthousiaste ontvangst, die 8 September 1936 aan Prins Bernhard ten deel viel en de blijde „incomste” van Prins Hendrik in 1900, zou ongewild tot de conclusie komen, dat de eerste meer begeerd was door ons volk, dan de tweede. Niets is echter minder waar.

Toen onze Koningin op 16 October 1900 haar verloving bekend maakte met Hertog Hendrik van Mecklenburg-Schwerin, was er allerwege hartelijke blijdschap over deze verbintenis. Overal werden de vlaggen uitgestoken en het huwelijksfeest op 7 Februari 1901 werd niet minder geestdriftig gevierd, dan dat van 7 Januari 1937. Doch de omstandigheden waren verschillend.

Prins Hendrik werd, bij zijn komst in ons land, te Apeldoorn met een hofrijtuig van het station afgehaald, terwijl Prins Bernhard in een grijze „two-seater” aan de zijde van Prinses Juliana Den Haag binnenreed.

Zóó had Prins Hendrik z'n intocht niet kunnen doen, gesteld, dat hij dit gewild had. Want immers hij trad in het huwelijk met een regeerende vorstin, die al den ernst en de moeilijkheid van haar regeertaak besepte. Maar juist dáárom was ons volk zoo blij met dit huwelijk, omdat het aan onze Koningin den noodigen steun kon bieden bij de zware, verantwoordelijke taak, die op haar jeugdige schouders drukte.

„Haar gelukkig te weten,” schreef de Standaard 16 Oct. 1900, „zal verhooging van levensgenot voor heel ons volk zijn, en haar Vorstelijk Huwelijk zal een verheffenden glans afstralen op elk Nederlandsch huisgezin.

„Toch mogen we hierbij niet blijven staan.

„Het Huwelijk van de Draagster der Kroon bezit toch niet minder ernstige beteekenis voor den Nederlandschen Staat, en hiermede voor Neerlands toekomst.”

Zoo was het inderdaad: het huwelijk van Koningin Wilhelmina met Prins Hendrik bracht aan Hare Majesteit den zoo noodigen steun bij het vervullen van haar moeilijke taak en het opende tevens perspectieven voor de toekomst, die van rijke beteekenis konden zijn voor heel ons volk, hier en in Oost en West.

Wie het leven van Prins Hendrik eerlijk en nuchter overziet, moet erkennen, dat Prins Hendrik de hoop van ons volk niet heeft beschaamd.

Daar is allereerst de zegen, dien God op dit huwelijk schonk door de geboorte van Prinses Juliana, en vervolgens is daar de taak, die Prins Hendrik als „de intieme, zich niet openbarende vriend” van de Draagster der Kroon gedurende drie en dertig jaren heeft vervuld. Van het vervullen dezer taak kwam niet veel naar buiten en wellicht is daarin de oorzaak te zoeken voor de in latere jaren verflauwende sympathie.

Een volk in z'n breede massa voelt zich steeds 't meest aangetrokken door wat imponeert, wat indruk maakt, door uiterlijk vertoon, en weinigen verstaan de sprake, die er uitgaat van het woord: eenvoud is het kenmerk van het ware.

Men heeft den Prins verweten, dat hij bij het bezoek, dat hij met de Koningin aan verschillende plaatsen bracht, zoo weinig innemend was en hoegenaamd niet groette, terwijl de Koningin onophoudelijk zat te wuiven en te knikken.

In een vertrouwelijk gesprek heeft hij zelf hiervan meermalen een verklaring gegeven. Hij besepte het, dat de drukte en het gejuich van het volk in de eerste plaats de Koningin gold, en zijn aangeboren bescheidenheid verbood hem, zich op den voorgrond te plaatsen. Dat hier geen koude onverschilligheid in het spel was, heeft de Prins vaak genoeg getoond. Hij was een man met een warm hart, die zich vooral aangetrokken gevoelde tot wat gering en veracht was. Juist bij eenvoudige menschen was hij het best op dreef. Een redenaar was hij niet, doch hij was bijna welsprekend toen hij eens, bij een bezoek aan een Blindeninstituut, de ongelukkige blinde kinderen toesprak. Z'n goede, medelevende hart maakte hem toen woordenrijk.

Zijn optreden bij de ramp van de „Berlin” in 1907 is overbekend en heeft hem ook een plaats bezorgd in het hart van ons volk.

Maar dat hij — bijna koppig — doorzette, dat de loonen der arbeiders op de domeinen zouden worden verhoogd, dat hoorde het groote publiek niet, maar het was evengoed heldhaftig werk.

Als een van de jonge jagers van den Prins plotseling is overleden, blijft z'n vrouw met één kind in het huisje achter, het jagershuisje, dat ze volgens de voorschriften na drie maanden moet verlaten. In haar nood gaat zij zelf naar den Prins.

„Blijf jij maar rustig wonen, hoor! We hebben nog meer steenen op Het Loo, en hout hebben we eveneens. Flinke timmerlieden hebben we ook. Jij bent al erg genoeg getroffen.”

Dat was het antwoord van den Prins en met zulke antwoorden stal hij het hart van ons volk.

Ook voor onze Koningin is hij tot een grooten steun geweest. Hoe hartelijk de verhouding was, bleek o.a. aan het station te Interlaken, waar de Koningin den Prins afhaalde, toen hij van een concours hippique terug kwam. Met Prinses Juliana had Hare Majesteit eerst een bloemenwinkel bezocht en met blijde handen zijn kamer getooid. En bij de ontmoeting op het station hoorde een journalist de Koningin met haar heldere stem zeggen: „Ik ben blij, dat je terug bent, Henk.”

Het is ook bekend, dat Prinses Juliana altijd „dol” op haar vader is geweest.

In ruime mate heeft Prins Hendrik de taak van de Koningin verlicht, door het representatief werk, dat hij deed. Honderden malen heeft hij de Koningin vertegenwoordigd, bij allerlei gelegenheden, en hij toonde dan, hoezeer hij meeleeft met alles, wat ons volk belang inboezemde.

Met de padvindere leefde hij mee en vooral het werk van het Roode Kruis had zijn volle belangstelling. Dit lag ook in de lijn van zijn karakter: helpen, waar nood is. Nimmer is hij er op uit geweest, om populariteit te winnen. Daarvoor was hij veel te eenvoudig. Hij gaf zich, zooals hij was — ongedwongen.

Zijn plotseling overlijden in Juli 1934, op 58-jarigen leeftijd — de Prins was in 1876 geboren — beteekende een zware slag voor ons volk. Maar niet minder zwaar was de slag voor onze Koningin en Prinses Juliana.

Eenzaam bleven zij achter; slechts de herinnering aan een goeden man, aan een liefhebbend vader behoudend. Hij heeft zijn taak veelszins in de schaduw der bescheidenheid verricht, maar voor het vervullen van de grootsche taak van onze geliefde Koningin is Prins Hendrik van groote beteekenis geweest. Bij het overzien van het veertigjarig tijdperk der regeering onzer Koningin past het ons God te danken voor de gave, die Hij in Prins Hendrik schonk.

P. DE ZEEUW J.Gzn